

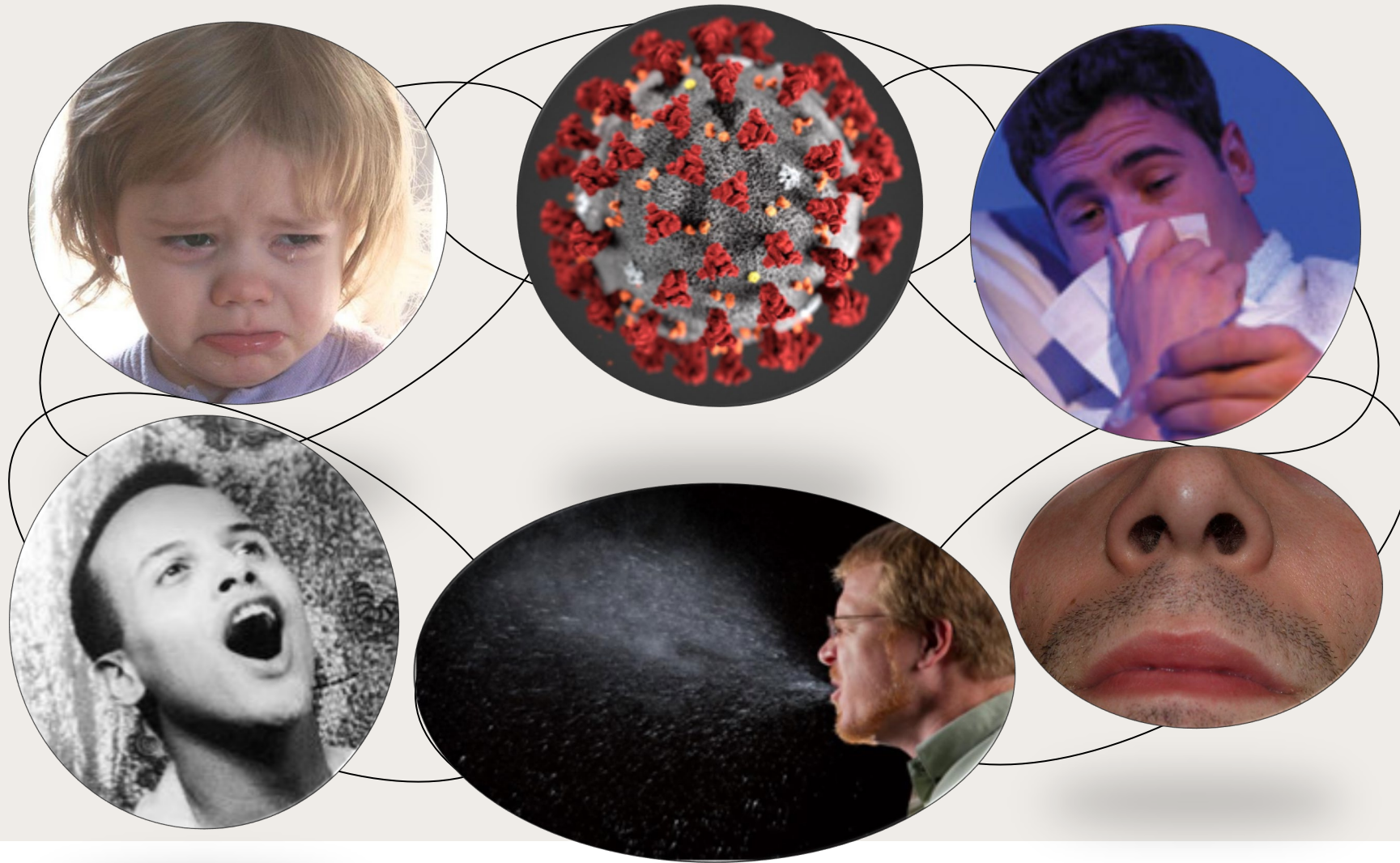
Covid-19

Smittemåter ved SARS-CoV-2

– hva er nytt?

Bjørn G. Iversen, overlege, Folkehelseinstituttet
Vaksine- og smitteverndagene 29. september 2021

Smittekjeden for covid-19

Smittemåter vs. smitteregime

Tradisjonell tenkning

Smittemåte

- **Kontakt** – berøring
- **Dråper** – store ($>100\text{ }\mu\text{m}$)
- **Luft** – aerosoler

Smitteregime

- **Kontaktsmitteregime**
 - Frakk og hansker ved direkte kontakt og munnbind og briller/visir ved sprutfare
- **Dråpesmitteregime**
 - Kontakt + munnbind og briller/visir når $<1\text{ m}$
- **Luftsmitteregime**
 - Dråpe + munnbind/ånedrettsvern hele tiden

Smittemåter vs. smitteregime

Ved SARS-CoV-2

Smittemåte

- Kontakt – berøring
- Dråper – store ($>100\text{ }\mu\text{m}$)
- Luft – små dråper/aerosoler

Smitteregime

● Kontaktsmitteregime

- Frakk og hansker ved direkte kontakt og munnbind og briller/visir ved sprutfare

● Dråpesmitteregime

- Kontakt + munnbind og briller/visir når $<1\text{ m}$

● Luftsmitteregime

- Dråpe + munnbind/ånedrettsvern hele tiden

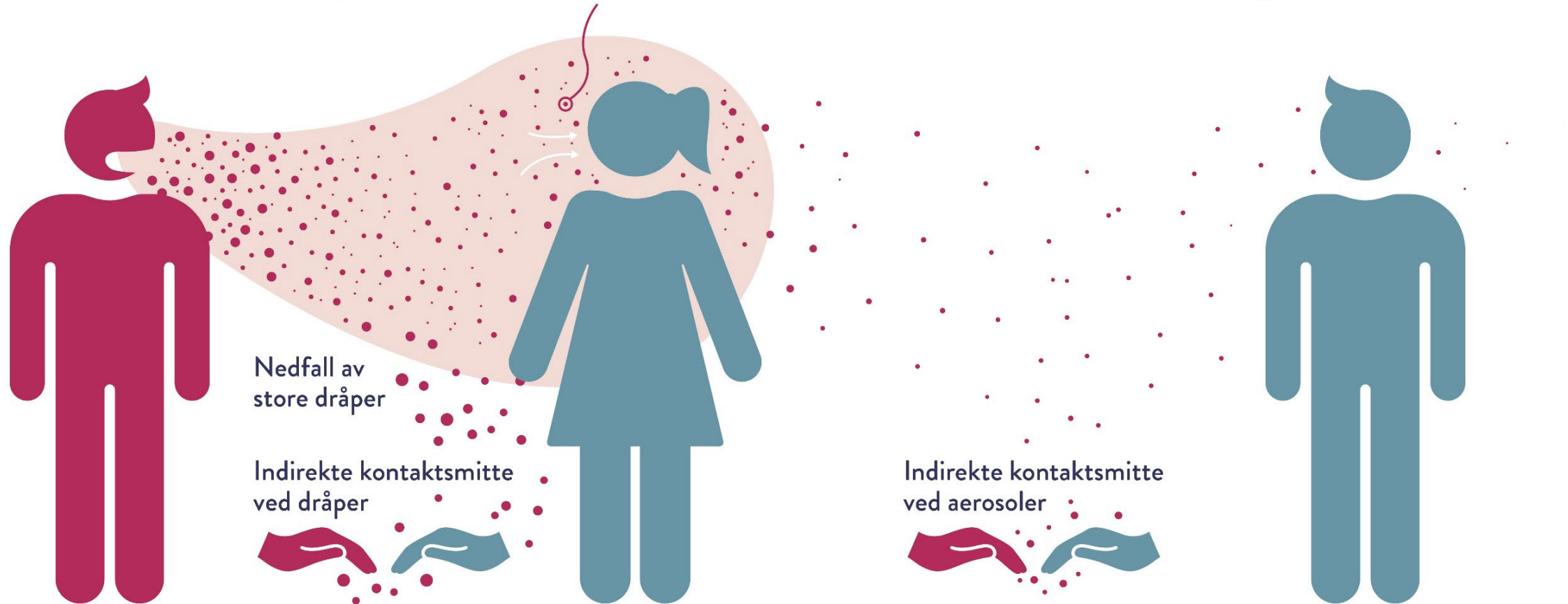
Smittemåte ➔ smitteregime

Smittemåte ved luftveisinfeksjoner

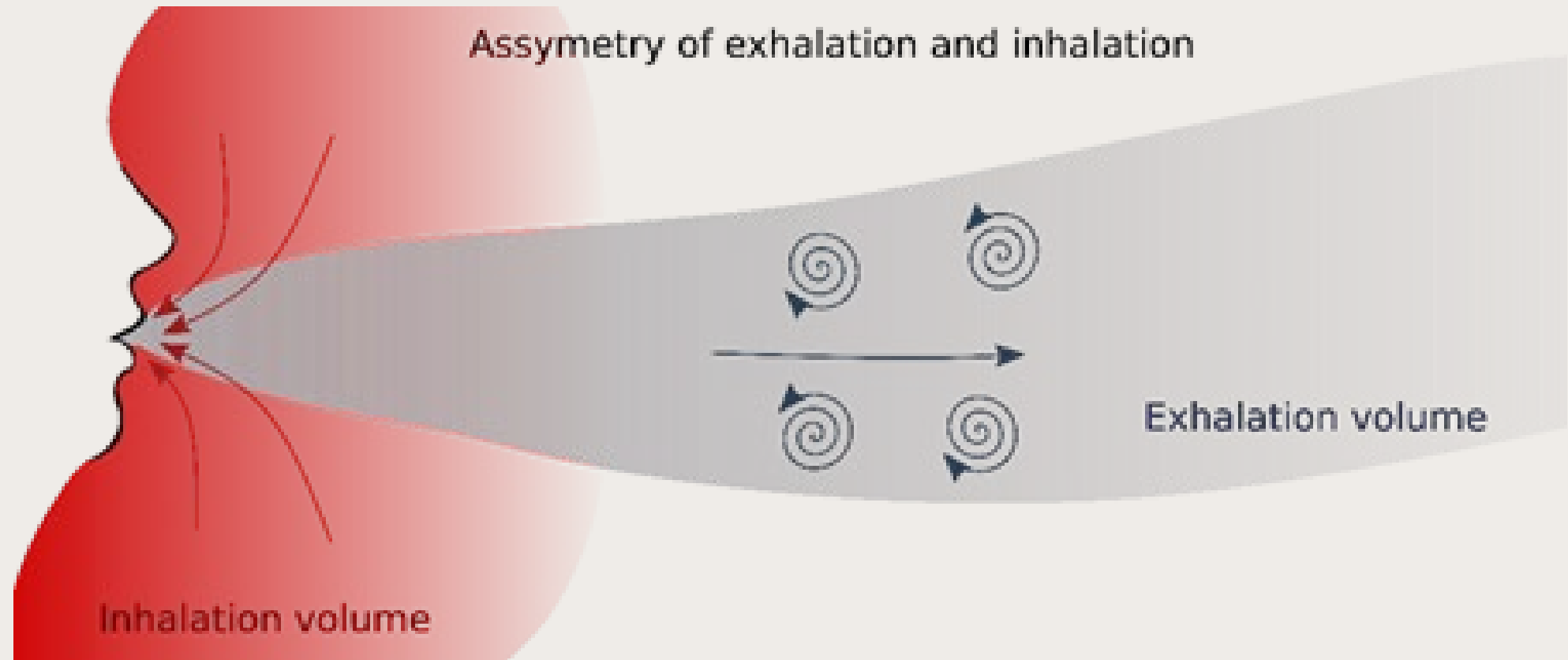
Ved mellomstore eller store dråper

Kort avstand ved aerosoler

Lang avstand ved aerosoler

Innpust og utpust

Smittemåter

SARS-CoV-2

- Kontakt – svært sjelden
- Store dråper, kort avstand (sprut) – mindre vanlig
- Små dråper/aerosoler, kort avstand – vanligst
- Aerosoler, lang avstand – sjelden

Smittemåter

SARS-CoV-2

- Kontakt – svært sjelden
- Store dråper, kort avstand (sprut) – mindre vanlig
- **Små dråper/aerosoler, kort avstand – vanligst**
- Aerosoler, lang avstand – sjelden

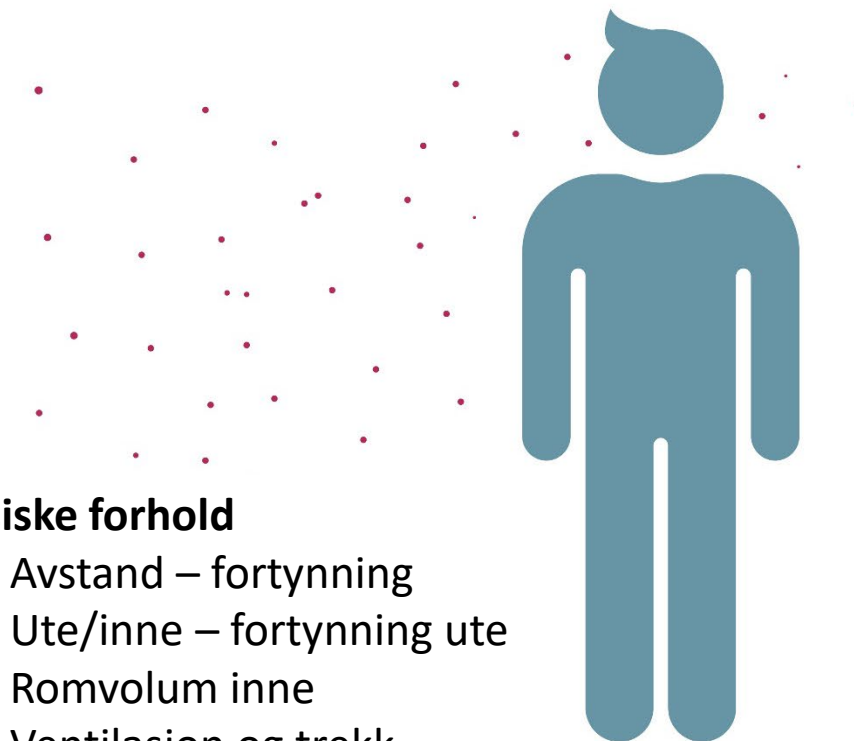
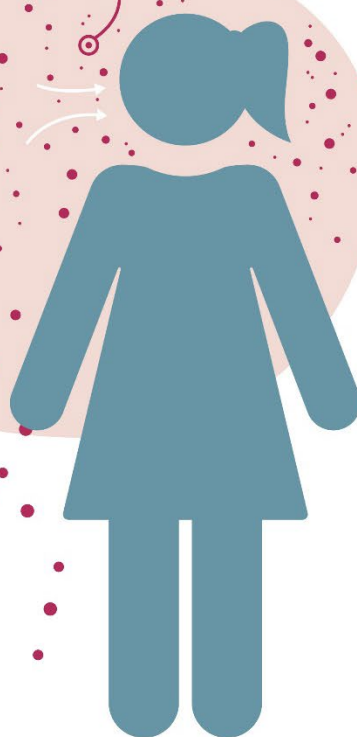
Ved mellomstore eller store dråper

Kort avstand ved aerosoler

Lang avstand ved aerosoler

Nedfall av
store dråper

Smittekilden

- Individuelle forhold
- Sykdomsfase og symptomer
- Aktivitet: Hoste, nyse, synge, rope, fysisk anstrengelse
- Aerosolgenererende prosedyrer
- Munnbind

Smittemottaker

- Vaksinert
- Beskyttelsesutstyr

Fysiske forhold

- Avstand – fortynning
- Ute/inne – fortynning ute
- Romvolum inne
- Ventilasjon og trekk
- Temp, fuktighet, sollys

Tid - smittedose

Smittemåter ved SARS-CoV-2 oppsummert

- Små dråper og aerosoler på kort avstand er viktigste smittemåte
- Aerosoler på lang avstand og sprut er sjeldnere
- Smitte ved kontakt er uvanlig
- Dråpesmitteregime fungerer bra i de fleste tilfeller
 - men ikke ved aerosolgenererende prosedyrer